

Az őszi káposztarepce gyomirtásának sarokpontjai

Hangyel Attila növényvédelmi mérnök

Mint minden kultúrnövény, így a repce esetében is igaz, hogy azok a gyomok okozzák a legnagyobb termés kiesést, melyek együtt kelnek vele. Mindig akkor járunk el helyesen, ha az első adandó alkalommal végrehajtjuk a gyomirtást. Ha a repce gyomirtását tavaszra halasztjuk, a gyomkonkurencia miatt a repce felnyurgul, mivel elsősorban a fényért való versenyre fordítja energiáit. Az ilyen állomány kisebb gyökérzetet és kevesebb oldalhajtást képez. A helyes őszi gyomirtási időpont kiválasztása sem könnyű feladat, mivel számos tényezőt kell figyelembe venni.

Kézenfekvő lenne a *preemergens gyomirtás* választása, de az utóbbi évek szélsőséges nyár végi - kora őszi időjárása nem mindig kedvezett ennek a módszernek. Az ilyen gyomirtás részleges sikerének vagy sikertelenségének általában két fő oka van. A korszerű nedvességmegőrző talajművelés rendszerek aszályos időjárás esetén kissé rögzösbbe és szalmásabb talajfelszínre hagynak, ami rontja a szerek hatékonyságát, illetve a gyomirtó hatás csak a kezelést követő két héten belül hulló 15-20 mm eső hatására alakul ki. Az ilyen technológia erősen időjárás-, ezen belül is csapadékfüggő: mennyi eső esik és mikor, a kezelést követően.

Az elsősorban *posztemergens*, levélen keresztül ható szerek megoldást kínálnak a csapadékfüggőségre, de mégsem időjárás-függetlenek. 2015 szeptemberében kifejezetten meleg volt. Ennek hatására a tipikus repcegyomok erős nyugalmi állapotba kerültek és nagyon elhúzódva keltek. Október végén még olyan gyomok csíráztak, amiknek szeptemberben kellett volna. Ha a posztemergens gyomirtásokat az első gyomkezeléshez igazítva a repce 2-4 leveles állapotában végeztük el, akkor erős utógyomosodás lépett fel, ha pedig vártunk és 4-6 leveles repcében gyomirtottunk, akkor a

repce levelei sok gyomot kitakartak és ezért maradt el a kívánt hatás (1. és 2. kép).

A *metazaklór* egy „átmeneti” hatóanyag a repce gyomirtásában. Alapvetően a preemergens hatóanyagok közé kellene sorolnunk, mivel elsősorban az eső hatására a talajon keresztül

hat, de mivel nem károsítja a repcét, annak kelése után is biztonságosan alkalmazható. Fontos tudni azonban, hogy a gyomok a hatóanyagot ekkor is elsősorban a gyökereken keresztül veszik fel, így *hazánkban elsősorban korai posztemergensen*, a repce kelése után *alkalmazzák sikeresen*. Hasz-

1. kép Utókelt gyomok részleges talajhatással rendelkező gyomirtás esetén

2. kép A 4-6 leveles repce már sok gyomot megóv a gyomirtó szertől

3. kép Ha az utókelt gyomok gyökere a metazaklósos talajba ér kialakul a gyomirtó hatás

4. kép Az imazamox hatékonyan irtja az egyszikű gyomokat

nálata során arra kell ügyelni, hogy a gyomok gyökere ne jusson túl mélyre addig, amíg a hatóanyag az eső hatására a talajba jut. A 2015-ös őszi időjárás tökéletes volt a hatóanyag számára. Ha kipermetezték az első gyomkeelés szik-2 leveles állapotában, amikor a repce nem takart le túl sok talajt, akkor a megérkező nagy mennyiségű eső a legtöbb esetben kiváló gyomirtó hatást váltott ki. Egyedül a repcével rokon keresztes gyomok, mint a vadrepce vagy a sebforrasztó zsombor, éltek túl a kezelést. Ahol extrém mennyiségű, akár 100 mm-t meghaladó eső esett és a lazább talajszerkezet miatt a hatóanyag túl mélyre

került, megfigyelhető volt valamennyi utógyomosodás, de amikor a gyomok gyökere a metazaklósos talajrétegbe ért, azok is többnyire elhaltak (3. kép).

Hiba lenne azonban egy év tapasztalataiból túlzó következtetéseket levonni, és a metazaklór tökéletes megoldásnak gondolni. Ha a már említett kissé rögzesebb magágyakon nem kap ennyire ideális bemosó csapadékot a kezelés, akkor a kikelt gyomok egy része megmarad. Annál több gyom marad, minél később jön meg az eső. Ennek oka, hogy a már kikelt gyomok gyökere túl mélyre jut, és kikerül a hatóanyaggal átjárt talajrétegből. Ez fokozottan igaz a keresztes gyomokra.

Ezen probléma kiküszöbölésére rendelkezésre állnak olyan gyomirtó szerek, amelyek a metazaklór levélen keresztül ható hatóanyagokkal kombinálják. Ezeket alkalmazva a kikelt és a kombinációs partnerre érzékeny gyomok csapadéktól függetlenül elpusztulnak. A metazaklórnak „csak” a később kelő gyomok ellen kell háttartamot adnia, ami kicsit gyengébb magágy és kevésbé optimális bemosó csapadék esetén is megvalósul. Minél szélesebb a posztemergens kombinációs partner gyomirtási spektruma, annál biztonságosabb és csapadékfüggetlenebb a technológia, mivel azokat a gyomokat, amelyekre a posztemergens hatóanyag nem hat, továbbra is a metazaklórnak kell megoldania.

Ha speciális Clearfield® repcehibridet vetünk, akkor használhatjuk a legszélesebb gyomirtó spektrummal rendelkező szert, a Cleratop®-ot. Ez esetben a metazaklór kombinációs partnere az imazamox. Ez a hatóanyag nemcsak a fontos kétszikű, de az egyszikű gyomok ellen is hatékony. A készítmény helyes használatakor elsősorban a gyomok fejlettségére kell figyelni, nem pedig arra, hogy milyen gyomok keltek ki. A 2-4 leveles kétszikű és gyökérváltás előtti egyszikű gyomokat nagy biztonsággal elpusztítja az imazamox, majd a kezelés megázása esetén a metazaklór megakadályozza a gyomok újrakelését (4. kép). Fontos, csak akkor használható ez a széles hatásspektrumú szer, ha Clearfield® hibridet vetettünk. Az imazamox a hagyományos repcét ugyanúgy, mint a keresztesvirágú gyomokat, kiirtja!

Nem tudható előre, hogy 2016 őszén milyen időjárási körülmények között kell a repce gyomirtását végrehajtani. A magágy-előkészítésnek elsősorban a repce optimális kelését kell szolgálnia, ami nem biztos, hogy kedvez a gyomirtó szerek talajon keresztüli hatásának. Már a vetőmagválasztáskor eldőlhet, hogy az összes gyomirtó szer közül melyiket használhatjuk majd a repce kelése után. Fontos, hogy ne csak hatóanyagot vásároljunk, hanem megoldást a gyomproblémánkra, ami váratlan időjárási körülmények között sem hagy minket cserben.